

discount promo codes, gifts and discounts for subscription, completing surveys, a certain number of purchases, reposting, recommending, rewards in the mobile application for completing tasks, access to a closed sale, early access to collections, announcements of rare arrivals, priority service of consultants, access to a closed community or club of regular consumers.

Therefore, the formation of consumer loyalty to the brand is influenced by a number of criteria. These are the quality of products, high level of service, and the availability of loyalty programs, high-quality communications with the audience, and the social responsibility of the brand and the introduction of initiatives to care for society and the environment.

References:

1. Naumova O. Formation of Consumer Loyalty as a Strategic Direction of Enterprise Management. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University*. 2011. Vol. 4. № 6. P. 171–174.
2. Sinkovska V. Measuring Consumer Loyalty in Conditions of Competition. *Marketing and Digital Technologies*. 2019. Issue 3. № 4. P. 40–53.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-400-2-20>

УКРАЇНСЬКА РЕДАКЦІЯ РАДІО «СВОБОДА»: ВИКОРИСТАННЯ МЕСЕНДЖЕРА TELEGRAM В ІНФОРМАЦІЙНОМУ ПРОТИСТОЯННІ

Ципердюк І. М.

кандидат філологічних наук,
доцент кафедри журналістики, реклами та зв'язків з громадськістю
ПЗВО «Університет Короля Данила»
м. Івано-Франківськ, Україна

Соціологічне опитування, яке провів фонд «Демократичні ініціативи» спільно з Центром Разумкова з 21 до 27 березня 2024 року, для того щоб з'ясувати, де українці довідуються інформацію про події на війні, засвідчило, що найпопулярнішим джерелом новин є вітчизняні Telegram-канали. З них новини про війну отримує 53 % опитаних українців, другу позицію в цьому рейтингу займає інформація, яку довідуються від родичів, друзів і знайомих – 42 %, третє місце посідає Youtube – 40 %, і лише четверте (37 %) – офіційний, державний

телемарафон «Єдині новини», завданням якого є інформувати населення України про ситуацію в державі у зв'язку з російським вторгненням. Найпопулярнішим Telegram є в середовищі людей віком до 30 років, новинам про війну в ньому довіряє 73 % опитаних у цій віковій категорії [4].

Водночас, згідно із соціологічним опитуванням Київського міжнародного інституту соціології, 45,2 % українців переконані, що Telegram-канали завжди публікують лише перевірену інформацію. Під час фокус-групових обговорень у контексті соціологічного дослідження лише невелика частина респондентів готова витратити час на перевірку новин, у яких, можливо, подано неправдиву інформацію [2].

Станом на 2023 рік сервіс Telemetry, провівши анкетування 5 мільйонів користувачів, з'ясував, що в Україні діє 33 тисячі активних Telegram-каналів [3].

Telegram було створено 2013 року в Росії. Як стверджують незалежні розслідувачі, відтоді і дотепер, незважаючи на зміну реєстрації цього багатоплатформового месенджера, російські спецслужби мають повний доступ до його паролів та, відповідно, чатів та каналів.

Зважаючи на це, на початку 2023 року в Україні розпочалось активне обговорення питання безпеки месенджера Telegram, а також можливе обмеження його використання чи навіть повне блокування. Основну причину цього чітко означив керівник ГУР України К. Буданов, наголосивши, що у ФСБ Росії є ключі доступу до месенджера. Речник ГУР А. Юсов підтвердив слова свого керівника: «Що стосується Telegram, то загрози, які він несе для суспільства, є реальні. Мова йде не про окремих користувачів чи окремі медіа, які представлені на цій платформі, питання до самої платформи. Вона містить в собі цілу низку загроз для інформаційної, і не тільки інформаційної, безпеки нашої країни» [1].

Практично всі авторитетні українські ЗМІ, усвідомлюючи загрози, які несе месенджер, до якого мають доступ російські спецслужби, водночас не могли знехтувати винятковою популярністю Telegram у вітчизняній аудиторії. Отож вони відкрили свої новинні канали на цій платформі. Не стала винятком також українська редакція радіо «Свобода», яка вже неодноразово визнавалася в найрізноманітніших професійних рейтингах як одне з найоб'єктивніших медіа країни. На сьогоднішній день Telegram-канал української редакції радіо «Свобода» має близько 100 тисяч підписників. На ньому щоденно розміщуються новини про події на фронті, у державі та за кордоном. Особливістю контенту Telegram -каналу української редакції радіо «Свобода» є оригінальні сюжети кореспондентів із лінії фронту, із яких аудиторія може довідатися, що ж реально відбувається в зоні бойових дій або поблизу неї. Останній приклад: фоторепортажі та відеосюжети

з міста Вовчанська на Харківщині, звідки масово виїжджають люди під страхом повторної окупації на тлі спроб російської армії прорвати українську оборону (12.05.2024).

Офіційний Telegram-канал української редакції радіо «Свобода» позиціонує себе як канал, де розміщують перевірені, цікаві та актуальні новини. І реальне наповнення каналу підтверджує цю інформацію.

Ще з часів Холодної війни українська редакція радіо «Свобода» серед інших західних радіостанцій, що вели мовлення на територію Радянського Союзу та країн Варшавського договору, дотримувалася принципу, що радянській пропаганді потрібно протиставляти об'єктивну, правдиву інформацію про ситуацію у світі та СРСР. Лише правда найкраще розвінчувала брехню та вигадки радянських пропагандистів. Так само зараз правдива інформація спростовує фейки та дезінформацію, яку продукують сучасні кремлівські ідеологи.

Для поширення перевірених новин українська редакція радіо «Свобода» використовує практично всі відомі платформи в інтернеті, які дають змогу охопити якомога ширшу аудиторію в Україні та світі. Не став винятком також Telegram, який поки що можна використовувати як засіб поширення правдивої інформації, незважаючи на його російських власників та кураторів із ФСБ.

У квітні 2024 року Telegram заблокував офіційних українських ботів, які допомагали в боротьбі з агресією Російської Федерації. Ішлося про ботів Головного управління розвідки та Служби безпеки України, але через короткий час вони були розблоковані. У Telegram це Пояснили технічною помилкою. Однак українські експерти з питань безпеки та значна частина журналістської спільноти заявили, що таким чином власники Telegram продемонстрували, який вплив вони мають на роботу українських, зокрема офіційних, державних Telegram-каналів, і закликали українську владу негайно відмовитися від їх використання.

За словами голови Центру протидії дезінформації при РНБО А. Коваленка заблокувати Telegram в Україні неможливо. Він наголошує, що потрібно розумно працювати з цими медіа для захисту країни від ворожих вкидів та ІІСО «і далі душити проросійські сегменти медіаполя разом». Натомість голова комітету Верховної Ради з питань свободи слова Я. Юрчишин заявив, що адміністрація соціальної мережі Telegram наразі відмовляється йти на контакт з українською владою і блокувати канали, які поширюють російську пропаганду. Отож, «за таких умов, звісно, логічним виглядає блокування цієї соцмережі» [5].

На сьогоднішній день Telegram в Україні продовжує працювати. І єдиним варіантом ефективного використання цього популярного в час війни російського месенджера залишається постійне наповнення його

каналами, які розміщують перевірені новини, фіксують та розповідають про злочини окупантів, інформують про актуальні події в країні та за кордоном.

Українська редакція радіо «Свобода» є одним із тих ЗМІ, які послідовно використовують Telegram у контексті ефективної протидії російській пропаганді на всіх доступних медійних майданчиках.

Література:

1. ГУР: Telegram містить низку загроз для безпеки України. URL: <https://minfin.com.ua/ua/2024/02/14/121505412/> (дата звернення: 13.05.2024).

2. Мельник Р. Майже половина українців вважають, що Telegram-канали публікують лише перевірену інформацію, – опитування КМІС. URL: <https://detector.media/infospace/article/208442/2023-02-28-mayzhe-polovyna-ukraintsiv-vvazhayut-shcho-telegram-kanaly-publikuyut-lyshe-perevirenu-informatsiyu-opytuvannya-kmis/> (дата звернення: 13.05.2024).

3. Олійник В. Що читають, де «накрутки» та кого ненавидять українці в Telegram – дослідження. URL: <https://ain.ua/2023/12/20/ukrayinczi-v-telegram-doslidzhennya-2023/> (дата звернення: 13.05.2024).

4. Опитування: телеграм-канали – найпопулярніші в Україні джерела інформації про війну. URL: <https://mind.ua/news/20272465-opituvannya-telegram-kanali-najpopulyarnishi-v-ukrayini-dzherela-informatsiyi-pro-vijnu> (дата звернення: 13.05.2024).

5. Хлюдзинський В. «Логічним виглядає блокування цієї соцмережі»: у комітеті ВР дали оцінку забороні Telegram. URL: <https://www.unian.ua/society/logichnim-viglydaye-blokuvannya-ciyeji-socmerezhi-u-komiteti-vr-dali-ocinku-zaboroni-telegram-12558912.html> (дата звернення: 13.05.2024).